

על העלמות וכליה

מקומות הפרידה של נעמי לשם, מקומות השינוי

ערב טוב גבירותיי ורבותיי

כאחד משני העורכים השוויצריים של ספר הצילומים של אני שמח על, "runways-נעמי לשם" מסלולי המראה ההזדמנות לומר כמה מילים על צילומיה. אני שמח שפטר גרף, המוציא לאור, גם הוא נמצא כאן אתנו

תחום העיסוק של נעמי לשם היה במשך שנים צילום סולידי של ארכיטקטורה צילומי פנים של אזורי מגורים, בנייני עסקים, צילומי מבנים חדשים, צילומים שהוזמנו על ידי כתבי עת, יזמים ומתכננים. היום תמונותיה הגדולות והצבעוניות מספרות סיפורים על העלמות וכליה

פני מים שקטים, אגם באובך קליל של דמדומי בוקר, במרחקים רכס הרים ועל המים ספינת טיולים מרופטת למדי. האגם כמקום פרידה. כאן טעה טיס בהערכת הגובה מעל פני המים בשעה שסובב את מטוס הקרב שלו, בעודו מסנוור. קצה כנף המטוס נגע בפני המים, המטוס על צוותו התרסק באגם, שני הגברים הטיס והנווט נהרגו במקום הזה, שאליו חוזרת נעמי לשם לאחר שתים עשרה שנה. זאת הכנרת. מגדת הכנרת ביקשה הצלמת שיראו לה בדיוק היכן צלל המטוס

נעמי לשם עקבה אחרי מקומות של העלמות ופרידה. כביש במדבר, רצועת אספלט ובמרכזה קו הפרדה רציף ושוליים צהובים, דקלים במרחק, חול חום משני צדי המסלול, המקום שבו אישה צעירה נהרגה בתאונת אופנוע. נעמי בילתה יומיים עם אמה של האישה הצעירה. היא ביקשה ממנה לספר לה על חייה של הצעירה ועל נסיבות התאונה הקטלנית, כדי לצלם את המקום שבו נקטעו חייה. פעמים אחדות בשנה נוסע זוג הורים שתיים עשרה שעות במכונית כדי להגיע למקום שבו התרסק בנם במטוסו, כשציפור חדרה למנוע והטייס איבד שליטה במטוס. ההתרסקות יצרה מכתש באדמת המדבר, על שוליו עומדים ההורים בכל ביקור במקום. באור הבוהק מנצנצות כמה נקודות בחול, הן השאריות האחרונות הנראות לעין של הטרגדיה הזאת. אין רסיסי מתכת שמזכירים את התאונה. מקום יפה, נוף שלו זה המקום שבו פוגשים ההורים את הבן **בתוכם**, (shalev) חושבים עליו, וחוזרים על הפרידה שוב ושוב.

נעמי לשם צילמה את המקום אחרי ששוחחה עם ההורים. הצלמת אינה תופסת את המקומות הנזכרים כעיתונאית או כסופרת. לא במילים, לא בסיפורים כתובים, אלא בתמונות שמשמעותן מתקבלת מסדרות הצילומים. מקומות של פרידה. בריכה ישנה בטיילת של תל אביב, בריכה נטושה שקירותיה מבהיקים בכחול סדוק, ברקע תרנים לבנים של סירות מפרש שמצביעים אל על, וגם שמשיות שכבר אינן בשימוש, וכמוהם מגלשת

מים. בן שאביו טבע כאן מגיע הנה בליווי הצלמת.
בתמונה אחרת שדה עם בית ברקע. כאן נרצח איש, שוטר,
הוא נענה לצעקותיו של איש מותקף, מיהר לעזרתו וכך
מצא את מותו.

פעם בחודש בין השבע עשרה לתשע עשרה בחודש, בשעת
צהריים, נוסעת נעמי לפרברי פתח תקווה כדי לצלם
ממרפסת של דירת מגורים בקומה השבע עשרה תמונת
נוף. כל חודש נוצרת תמונה. תאריכי הצילומים הם
השמות בסדרה. נעמי מפנה את מצלמת ההאסלבלאט
מזרחה, לכיוון אריאל, כדי לצלם את הנוף. בקושי ניתן
לזהות את בתיה הקטנים של אריאל בשל המרחק. מי
שעוקב אחר סדרת התמונות רואה איך בית הקברות
הגדול, הצמוד לשכונת המגורים, גדל בלי הרף, בכל חודש
נוספות שורות קברים חדשות. מי שמביט רואה גם איך
מתקדמת בנייתו של חניון תת קרקעי ובתי מגורים
חדשים. בעוד שבחודשי הסתיו משאירים גלגלי הטנדרים
סימנים ברורים על האדמה ועל העשב היבש, באביב
הולכים הסימנים ונעלמים בשדות המוריקים. זהו נוף
משתנה, אנשים נקברים, אחרים באים לגור בקרבת בית
הקברות. כל הצילומים מראים את אותו קטע בנוף, ובכל
זאת התמונות מאד שונות זו מזו. הסדרה הזאת שנקראת
ליזט, על שם בעלת הדירה, נולדה די במקרה. מה שקסם
לנעמי היו מרחבי הנוף והקרבה של בית קברות לשכונת
מגורים.

נעמי לשם עובדת עם מצלמה אנלוגית וחצובה. היא

מציבה את עצמה באמצע מסלולי המראה ונחיתה בשדות תעופה צבאיים בישראל, כדי לצלם סדרת תמונות במקום שבו מטוסי סילון ומפציצים ממריאים ונוחתים ברעש גדול. באמצע התמונה נפגשים שמים וארץ, ותמיד נראית על המסלול בחורה צעירה, לפעמים גם שתיים. היא מתרחקת מהמסלול לכיוון האופק. אלה בחורות צעירות שהשרות הצבאי עוד לפניהן, נשים שלוות על מסלולים של מטוסי קרב. שוב נפגשים כאן קיום והיעלמות, צרוף שאופייני לתמונותיה של נעמי לשם. סימני הבלימה החזקים על המסלולים רומזים לכוח העצום שדרוש לבלימת המטוסים. המראות בשני צדי המסלולים מבליטים **נופים שונים** בארץ: חול מדברי, דיונות של ים, מבנים תעשייתיים באופק, גבעות ירוקות

התצלומים המופיעים בספר יוצגו בקרוב בתערוכה בציריך. אני שמח שהספר, שנוצר על ידי המוציא לאור המצויין לספרי אמנות וצילום, מופיע גם כאן בתל אביב. רב תודות לפרוזה על הארוח

תודה רבה לך נעמי, כולם מוזמנים לשתות כוס איתנו, וכמובן שאפשר לקנות את הספר, ואני בטוח שאת מוכנה לחתום, ואפילו לכתוב הקדשה